

นวัตกรรมการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี

อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Management innovation Revenue of Kui Buri Subdistrict Administrative Organization,

Kui Buri District, Prachuap Khiri Khan Province

ปฏิภาณ ลีลาวัฒน์

Patipan Leelawat

นักวิชาการศึกษา วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ

Academic Scholar, College of Innovation Management

E-mail: Patipan.lee@rmutr.ac.th

Received 26-08-2025; Revised 31-08-2025; Accepted 31-08-2025

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ (1) เพื่อประเมินการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (2) เพื่อเปรียบเทียบการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ (3) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลและการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว และค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัย (1) ด้านระดับการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า อยู่ในระดับมาก (2) ด้านการเปรียบเทียบการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรีแตกต่างกัน และ (3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลและการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: นวัตกรรมจัดการ การจัดการรายได้ การบริหารงานท้องถิ่น การคลังท้องถิ่น ประสิทธิภาพองค์กร

Abstract

This research has 3 objectives (1) to evaluate the revenue management of Kui Buri Subdistrict Administrative Organization, Kui Buri District, Prachuap Khiri Khan Province. (2) To compare the revenue management of the Kui Buri Subdistrict Administrative Organization, Kui Buri District, Prachuap Khiri Khan Province, classified by personal factors. And (3) to test the relationship between the effectiveness and revenue management of Kui Buri Subdistrict Administrative Organization, Kui Buri District, Prachuap Khiri Khan Province. This research is quantitative research. A sample of 350 people, including people in the area of responsibility of Kui Buri Subdistrict Administrative Organization. Collect data using a questionnaire. Statistics used to analyze data include frequency, percentage, average, standard deviation, t-test, oneway variance, and Pearson correlation. Research results (1) on the level of revenue management of Kui Buri Subdistrict Administrative Organization, Kui Buri District, Prachuap Khiri Khan Province found that it was at a very high level. (2) In terms of comparing the income management of Kui Buri Subdistrict Administrative Organization, Kui Buri District, Prachuap Khiri Khan Province, classified by personal factors, it was found that people with different average monthly incomes have different opinions on the income management of Kui Buri Subdistrict Administrative Organization. And (3) The relationship between efficiency and revenue management of Kui Buri Subdistrict Administrative Organization, Kui Buri District, Prachuap Khiri Khan Province, found that there was a moderate positive relationship.

Keywords: Management innovation, Revenue management, Local Governance, Fiscal Management Organizational Effectiveness

บทนำ

พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น รวมถึงระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ครอบคลุมและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ การพัฒนาเช่นนี้มุ่งตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและตรงจุด เนื่องจากแต่ละท้องถิ่นมีสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร และความต้องการของประชาชนที่แตกต่างกัน ผู้บริหารซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่มีความเข้าใจปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเป็นอย่างดี องค์กรประกอบสำคัญที่ทำให้การบริหารท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือการมีความเป็นอิสระทางการคลัง งบประมาณที่สามารถจัดสรรได้เอง และอำนาจในการตัดสินใจใช้จ่ายเงินตามความต้องการเฉพาะของท้องถิ่น ปัจจัยด้านงบประมาณจึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่น หากท้องถิ่นมีรายได้จำกัดและฐานะทางการคลัง

ไม่มั่นคง ย่อมต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาเป็นไปอย่างล่าช้า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 มาตรา 283 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงิน และการคลัง รวมถึงอำนาจหน้าที่ที่เป็นอิสระเฉพาะขององค์กรให้สามารถดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการพัฒนาระดับจังหวัดและประเทศ (สวัสดิการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2557)

การปกครองท้องถิ่นของไทยถือเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยเป็นรูปแบบการกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ท้องถิ่นมีสิทธิในการปกครองตนเอง โดยมีกฎหมายและแผนงานเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจ รวมถึงการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่และการจัดสรรรายได้ระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งในระดับส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้งยังมีการกำหนดการกระจายอำนาจให้เพิ่มขึ้นตามระดับความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ รวมถึงการจัดตั้งระบบการตรวจสอบและการประเมินผล นอกจากนี้ การมีกฎหมายรายได้ท้องถิ่นยังเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดเก็บภาษีและรายได้ต่าง ๆ โดยใช้หลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับลักษณะของภาษีในแต่ละประเภท ซึ่งหากมีการกำหนดอำนาจหน้าที่และการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว การปกครองส่วนท้องถิ่นนี้จะเป็นการกระจายอำนาจสู่ประชาชนในท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการปกครองตนเอง อีกทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังสามารถจัดบริการสาธารณะที่ตอบสนองต่อความต้องการและผลประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม การปกครองท้องถิ่นจึงถือเป็นพื้นฐานสำคัญของระบอบประชาธิปไตย โดยเป็นช่องทางให้ประชาชนมีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจและการพัฒนาท้องถิ่น (สุตาพร แต่แดงเพชร , 2553)

การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำเป็นต้องอาศัยรายได้ของตนเองเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายได้ โดยแหล่งรายได้หลักมาจากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และค่าใบอนุญาต ซึ่งกำหนดและจัดเก็บภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของอบต. เท่านั้น รวมทั้งรายได้ที่ได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานราชการ เครื่องมือสำคัญในการจัดเก็บรายได้ของ อบต. คือ แผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินซึ่งช่วยให้การจัดเก็บข้อมูลผู้เสียภาษีมีความถูกต้อง และสามารถประมาณการภาษีที่จัดเก็บได้จริงในแต่ละปีอย่างแม่นยำ (สุจิตรา ลำดับวงศ์, 2554) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า อบต. ยังคงประสบปัญหาหลายประการที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดเก็บรายได้ให้เต็มที่ เช่น ขอบกพร่องในการบริหารงานภายใน ความไม่ชำนาญของเจ้าหน้าที่ และการขาดความร่วมมือจากประชาชน หากปัญหานี้ไม่ได้รับการแก้ไข ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นเนื่องจากงบประมาณของ อบต. ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานทุกด้าน ในความเป็นจริง อบต. ยังพึ่งพารายได้จากรัฐบาลเป็นหลัก ซึ่งสะท้อนจากข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2552–2554 พบว่า รายได้ที่อบต. จัดเก็บได้เองคิดเป็น

เพียงร้อยละ 8.54–9.35 ของรายได้ที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล เช่น ในปี พ.ศ.2554 อบต. ได้รับการจัดสรร 431,255 ล้านบาท แต่รายได้ที่จัดเก็บเองมีเพียง 38,745.96 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.98 เท่านั้น (Holoway, 1951) การพึ่งพารายได้จากส่วนกลางทำให้รัฐบาลมีอิทธิพลในการควบคุมการคลังของท้องถิ่น โดยการสั่งการจากบนลงล่าง (Top–Down) ผ่านนโยบายในภาพรวมที่ลงสู่ประชาชนซึ่งจำกัดความเป็นอิสระทางการคลังและทำให้ท้องถิ่นไม่สามารถหารายได้เพียงพอเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะอบต. ที่มีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษาอนามัย สิ่งแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐาน และการส่งเสริมเศรษฐกิจในท้องถิ่น (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์, 2551)

จากประเด็นที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะศึกษาการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุกบุรี อำเภอกุกบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ว่ามีขีดความสามารถหรือมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ โดยการมีส่วนร่วมของในท้องถิ่นมากน้อยอย่างไร และมีเหตุหรือปัจจัยอะไรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลกุกบุรี อำเภอกุกบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อหาแนวทางแก้ไขและเสนอแนวทางการดำเนินการจัดเก็บรายได้โดยทั้งตำบลกุกบุรี อำเภอกุกบุรีและประชาชนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์ร่วมกันต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุกบุรี อำเภอกุกบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุกบุรี อำเภอกุกบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลและการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุกบุรี อำเภอกุกบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล

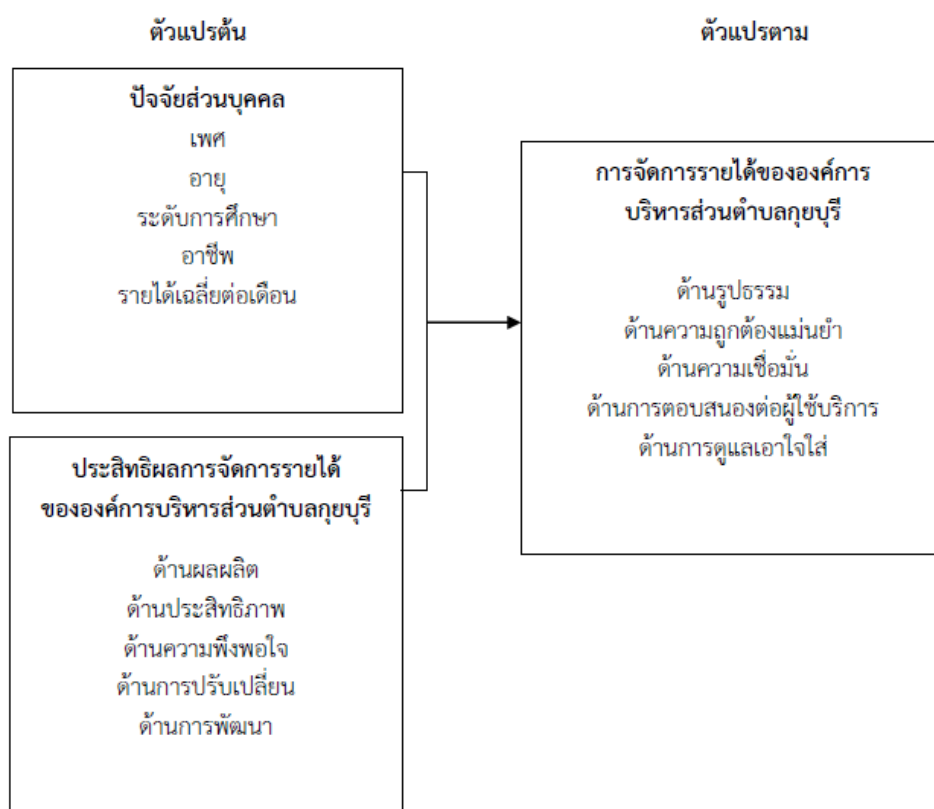
ประสิทธิผล (Effectiveness) เป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นเครื่องตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่าการบริหารและองค์การประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ซึ่งความหมายโดยตรงของประสิทธิผลนั้นได้มีผู้ให้ความหมาย ต่าง ๆ Gibson, Ivancevich & Donelly (1991) กล่าวว่าประสิทธิภาพเป็น อัตราส่วนระหว่างผลผลิตต่อหน่วยลงทุนในสัดส่วนที่ผลผลิตมีต่อหน่วยสูงสุด โดยการมี ปัจจัยนำเข้าที่ต้องคำนึงถึง เช่น เงิน คน วัสดุ ติบ และประสิทธิภาพเป็นองค์ประกอบหนึ่ง ของประสิทธิผล Gibson (2000) ได้สรุปความหมายของคำ ว่า“ประสิทธิผล” มาจากคำว่า Effect ที่ใช้ในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล (cause and effect) โดยอธิบายถึงประสิทธิผลว่ามี 3 ระดับได้แก่ ระดับบุคคล ระดับองค์การ

ระดับกลุ่ม ซึ่งในระดับของประสิทธิผลจะมีปัจจัยที่เป็นเหตุผลแตกต่างกัน ดังนี้ 1. ประสิทธิภาพระดับบุคคล เป็นการเน้นผลการปฏิบัติงานเฉพาะ บุคคลหรือสมาชิกในองค์การ ที่ทำงานตามหน้าที่และตำแหน่งในองค์การ ปัจจัยที่เป็นเหตุให้เกิดประสิทธิผลระดับบุคคลอันได้แก่ ความสามารถ ความรู้ ทักษะ แรงจูงใจ เจตคติ และความเครียด 2. ประสิทธิภาพระดับกลุ่ม เป็นภาพรวมของกลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิก ในองค์การที่ทำงานตามหน้าที่และตำแหน่งในองค์การเป็นปัจจัยที่เป็นเหตุให้เกิด ประสิทธิภาพกลุ่มอันได้แก่ ความสามัคคีภาวะผู้นำ บทบาท โครงสร้างบรรทัดฐาน และสถานภาพ 3. ประสิทธิภาพระดับองค์การ เป็นภาพรวมของประสิทธิผลระดับ บุคคลและระดับกลุ่มเป็นปัจจัยที่เป็นเหตุให้เกิด ประสิทธิภาพระดับองค์การทั้ง 3 ระดับ

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ

ทฤษฎีการจัดการ POLC เน้นกระบวนการจัดการตั้งแต่ต้นจนจบ โดยเริ่มจากการวางแผนการดำเนินงาน ไปจนถึงการประเมินผล จุดเด่นสำคัญของทฤษฎีนี้คือการให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการงาน อีกทั้งยังมุ่งเน้นการสร้างมาตรฐานในทุกรายละเอียดและยึดมั่นในการปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดอย่างเคร่งครัด ผลลัพธ์ที่ได้คือความชัดเจนในการประเมินผลและสามารถวัดประสิทธิภาพของการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Allen, 1958)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษานวัตกรรมการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี จำนวน 2,757 คน (ข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ณ. เดือนกันยายน 2556) โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบทราบดีค่าประชากรจากสูตรการคำนวณของ Taro Yamane (จินต์จุฑา จันทรประสิทธิ์, 2559) ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย 1. เพศ 2. อายุ 3. ระดับการศึกษา 4. อาชีพ 5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะประเมินค่าด้วยมาตราวัด (Rating Scale) ใน 5 ระดับ โดยเป็นแบบสอบถามนวัตกรรมจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย 1. ด้านรูปธรรม 2. ด้านความถูกต้องแม่นยำ 3. ด้านความเชื่อมั่น 4. ด้านการตอบสนองต่อผู้ใช้บริการ 5. ด้านการดูแลเอาใจใส่ จำนวนทั้งสิ้น 15 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย 1. ด้านผลผลิต 2. ด้านประสิทธิภาพ 3. ด้านความพึงพอใจ 4. ด้านการปรับเปลี่ยน 5. ด้านการพัฒนา จำนวนทั้งสิ้น 15 ข้อ โดยที่แบบสอบถามในส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) (Likert, 1961) และได้กำหนดมาตราส่วนประมาณค่าของแบบสอบถามเป็น 5 ระดับ โดยข้อคำถามมีลักษณะเชิงบวก

ผลการศึกษาวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ระดับการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปธรรม ด้านความถูกต้องแม่นยำ ด้านความเชื่อมั่น ด้านการตอบสนองต่อผู้ใช้บริการ และด้านการดูแลเอาใจใส่ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี โดยรวม

(n = 350)

การจัดการรายได้ขององค์กร บริหารส่วนตำบลกุกยบุรี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ
ด้านรูปธรรม	4.07	0.75	มาก	1
ด้านความถูกต้องแม่นยำ	3.85	0.81	มาก	4
ด้านความเชื่อมั่น	3.82	0.72	มาก	5
ด้านการตอบสนองต่อผู้ใช้บริการ	3.97	0.66	มาก	3
ด้านการดูแลเอาใจใส่	4.06	0.66	มาก	2
รวม	4.07	0.60	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลกุกยบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุกยบุรี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.60) หากพิจารณารายด้านพบว่า การจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุกยบุรีอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 5 ด้าน โดยมีความเห็นด้านรูปธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.75) รองลงมาคือ ด้านการดูแลเอาใจใส่ ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.66) รองลงมาคือ ด้านการตอบสนองต่อผู้ใช้บริการ ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.66) รองลงมาคือ ด้านความถูกต้องแม่นยำ ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = 0.81) และด้านที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ ด้านความเชื่อมั่น ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุกยบุรี อำเภอกุกยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การเปรียบเทียบการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุกยบุรี อำเภอกุกยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ จากผลการทดลองความแตกต่างระหว่างการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุกยบุรี อำเภอกุกยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่แตกต่างกัน พบว่า ในภาพรวมมี Sig. เกินกว่า 0.05 แสดงให้เห็นว่าประชากรในพื้นที่ที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลกุกยบุรี ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการรายได้ ไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุกยบุรี อำเภอกุกยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วน ตำบลกุยบุรี อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

(n=350)

การจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	Ms	F	Sig.
1. ด้านรูปธรรม	ระหว่างกลุ่ม	.624	3	.208	.367	.777
	ภายในกลุ่ม	195.908	346	.566		
	รวม	196.532	349			
2. ด้านความถูกต้องแม่นยำ	ระหว่างกลุ่ม	1.978	3	.659	.999	.394
	ภายในกลุ่ม	228.479	346	.660		
	รวม	230.457	349			
3. ด้านความเชื่อมั่น	ระหว่างกลุ่ม	2.316	3	.772	1.487	.218
	ภายในกลุ่ม	179.602	346	.519		
	รวม	181.919	349			
4. ด้านการตอบสนองต่อผู้ให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	2.291	3	.764	1.728	.161
	ภายในกลุ่ม	152.922	346	.442		
	รวม	155.213	349			
5. ด้านการดูแลเอาใจใส่	ระหว่างกลุ่ม	3.659	3	1.220	2.822	.039*
	ภายในกลุ่ม	149.519	346	.432		
	รวม	153.177	349			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.412	3	.137	.374	.771
	ภายในกลุ่ม	126.814	346	.367		
	รวม	127.225	349			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน พบว่า ในภาพรวมมีค่า Sig. เกินกว่า 0.05 นั้น แสดงให้เห็นว่าการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรีที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรีไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลและการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลและการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรีอำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติ Pearson Correlation ในการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลและการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวม

(n=350)

ประสิทธิผลการจัดการรายได้ของ องค์การบริหารส่วนตำบลกุกยบุรี	การจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุกยบุรี		
	r	Sig.	ระดับความสัมพันธ์
1. ด้านผลผลิต	0.588	0.000**	ปานกลาง
2. ด้านประสิทธิภาพ	0.552	0.000**	ปานกลาง
3. ด้านความพึงพอใจ	0.600	0.000**	ปานกลาง
4. ด้านการปรับเปลี่ยน	0.624	0.000**	ค่อนข้างสูง
5. ด้านการพัฒนา	0.687	0.000**	ค่อนข้างสูง
รวม	0.610	0.000**	ปานกลาง

*มีนัยความสำคัญทางสถิติที่ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติ Pearson Correlation ในการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 พบว่า ประสิทธิผลการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุกยบุรีโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง มีค่า $r = 0.610$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากน้อยไปมาก ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพ มีค่า $r = 0.552$ ด้านผลผลิต มีค่า $r = 0.588$ ด้านความพึงพอใจมีค่า $r = 0.600$ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการปรับเปลี่ยน มีค่า $r = 0.624$ และด้านการพัฒนา มีค่า $r = 0.687$ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ตามลำดับ

สรุปได้ว่า จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุกยบุรี พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการรายได้โดยรวมมีความเป็นระบบ มีความพร้อมด้านข้อมูลและขั้นตอนการทำงานในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะ ด้านรูปธรรม (Tangibility) ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนว่าการบริหารจัดการด้านเอกสาร หลักฐานทางการเงิน และระบบงานมีความชัดเจนและตรวจสอบได้ จึงช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในระดับที่ดี ขณะที่ ด้านความดูแลเอาใจใส่ (Empathy) และการตอบสนองต่อผู้ให้บริการ (Responsiveness) ที่อยู่ในระดับสูงเช่นกัน แสดงว่าบุคลากรขององค์กรให้ความสำคัญกับการให้บริการประชาชนและการแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม การได้คะแนนเฉลี่ยเพียง “ระดับมาก” แทนที่จะเป็น “มากที่สุด” สะท้อนถึงข้อจำกัดด้านจำนวนบุคลากร งบประมาณ และระบบบริการที่ยังไม่ทั่วถึง ซึ่งอาจทำให้การให้บริการบางประเภทไม่ต่อเนื่อง

ในทางกลับกัน ด้านความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy) และด้านความเชื่อมั่น (Reliability) ที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดชี้ให้เห็นว่า อาจมีความท้าทายด้านระบบข้อมูลภายในและการตรวจสอบความถูกต้องของฐานข้อมูลผู้เสียภาษี รวมถึงภาพลักษณ์ความโปร่งใสที่ประชาชนรับรู้ ซึ่งควรได้รับการปรับปรุงเพื่อสร้างความไว้วางใจและเพิ่มความร่วมมือของประชาชนในการจัดเก็บรายได้ การตีความเชิงลึกในส่วนนี้ช่วยสะท้อนว่าการพัฒนาท้องถิ่นไม่ได้ขึ้นอยู่กับระบบการจัดเก็บ แต่ต้องอาศัยการสื่อสาร การมีส่วนร่วม และระบบตรวจสอบที่มีมาตรฐาน

ดังนั้น แม้ว่าผลการประเมินภาพรวมจะอยู่ในระดับสูง แต่คะแนนเฉลี่ยที่ต่ำในบางด้านเป็นสัญญาณบ่งชี้ปัญหาเชิงโครงสร้างและการบริหารจัดการ เช่น การขาดแคลนเทคโนโลยีสารสนเทศ การพึ่งพาบุคลากรในสัดส่วนที่สูง และการขาดความโปร่งใสที่ประชาชนรับรู้ ซึ่งควรนำผลนี้ไปวางแผนปรับปรุงเพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารการคลังท้องถิ่นในอนาคต

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุกยบุรี อำเภอกุกยบุรีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า การจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุกยบุรี อำเภอกุกยบุรีจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก และด้านรูปธรรม อยู่ในระดับมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ด้านการดูแลเอาใจใส่ ด้านการตอบสนองต่อผู้ให้บริการ ด้านความถูกต้องแม่นยำ และด้านความเชื่อมั่นตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากผลการวิเคราะห์พบว่าโดยรวมแล้วการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุกยบุรี ได้รับการประเมินในระดับ "มาก" ทั้ง 5 ด้าน แต่ยังคงมีบางด้านที่สามารถพัฒนาได้ เช่น การเสริมสร้างความเชื่อมั่นในด้านการบริการและความโปร่งใส ซึ่งการพัฒนาต่อไปในด้านนี้จะช่วยเพิ่มความพึงพอใจและความไว้วางใจจากประชาชนได้มากยิ่งขึ้น การประเมินผลดังกล่าวมีความสำคัญในการช่วยให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถมองเห็นจุดแข็งและจุดที่ต้องการพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้การจัดการรายได้มีประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นที่ยอมรับจากประชาชนในพื้นที่ และสอดคล้องกับงานวิจัย ของธัชัมพร ชูขาว (2566) ได้ศึกษาถึงประสิทธิผลการจัดการเบี้ยยังชีพคนพิการขององค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งพบว่าระดับประสิทธิผลการจัดการเบี้ยยังชีพคนพิการ ด้านความพึงพอใจ ด้านการผลิตด้านประสิทธิภาพ ด้านการพัฒนา และด้านการปรับเปลี่ยน อยู่ในระดับมาก และการบริหารงบประมาณ ด้านกลยุทธ์ขององค์การ โครงสร้างองค์กร ระบบการปฏิบัติงาน ทักษะ รูปแบบการบริหารจัดการ และด้านค่านิยมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) สำหรับการบริหารการคลังท้องถิ่น เช่น การจัดทำระบบฐานข้อมูลภาษีและทรัพย์สินที่เชื่อมโยงกับทะเบียนราษฎร ข้อมูลโฉนดที่ดิน ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน และข้อมูลเศรษฐกิจท้องถิ่น
2. การนำเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ (GIS) มาจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินที่ทันสมัย เช่น การจัดเก็บข้อมูลทรัพย์สิน อาคาร และที่ดินในรูปแบบแผนที่ดิจิทัลแบบเรียลไทม์
3. องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่บริการประชาชนในการเข้ารับบริการ ตั้งแต่ขั้นตอนการกรอกเอกสาร หรือมีเจ้าหน้าที่ในการให้คำปรึกษากับประชาชนที่มีข้อสงสัย หรือต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสัมภาษณ์ประชาชนผู้มาใช้บริการเพื่อให้ทราบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลกฤษบุรีควรมีการปรับปรุง หรือพัฒนาด้านไหนที่เกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้ในการวางระบบการบริหารจัดการรายได้ของหน่วยงาน

เอกสารอ้างอิง

- จินต์จุฑา จันทรประสิทธิ์. (2559). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของบุคลากรทางการศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์[วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์]*. tdc.thailis. <https://shorturl.asia/We9uX>.
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์. (2551). *ปฏิรูปทางการคลังเพื่อเพิ่มพลังให้ท้องถิ่น: การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ 2550*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ธิ่มพร ชูขาว. (2566). *ประสิทธิผลการจัดการเบี้ยยังชีพคนพิการขององค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ [การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต, วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์]*.
- สวัสดิการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2557). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557*. กรุงเทพฯ: สวัสดิการ.
- สุจิตรา ลำดับวงศ์. (2554). *การบริหารงานทางด้านการคลังท้องถิ่น [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตร มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา]*.
- สุดาพร แต่แดงเพชร. (2553). *การจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร [การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น , มหาวิทยาลัยขอนแก่น]*.
- Allen, L. A. (1958). *Management and organization*. New York: McGraw–Hill Inc.
- Gibson, J. L. (2000). *Organizations: Behavior, Structure, Processes* (10th ed). Boston: McGraw Hill.
- Gibson, J. L., Ivancevich, J. M., & Donnelly, J. H. (1991). *Organizations: behavior, structure, processes* (7th ed). Homewood, IL: Irwin.
- Holoway, W.V. (1951). *State and Local Government in the United States*. New York: McGraw–Hill.